FELIU ELIAS

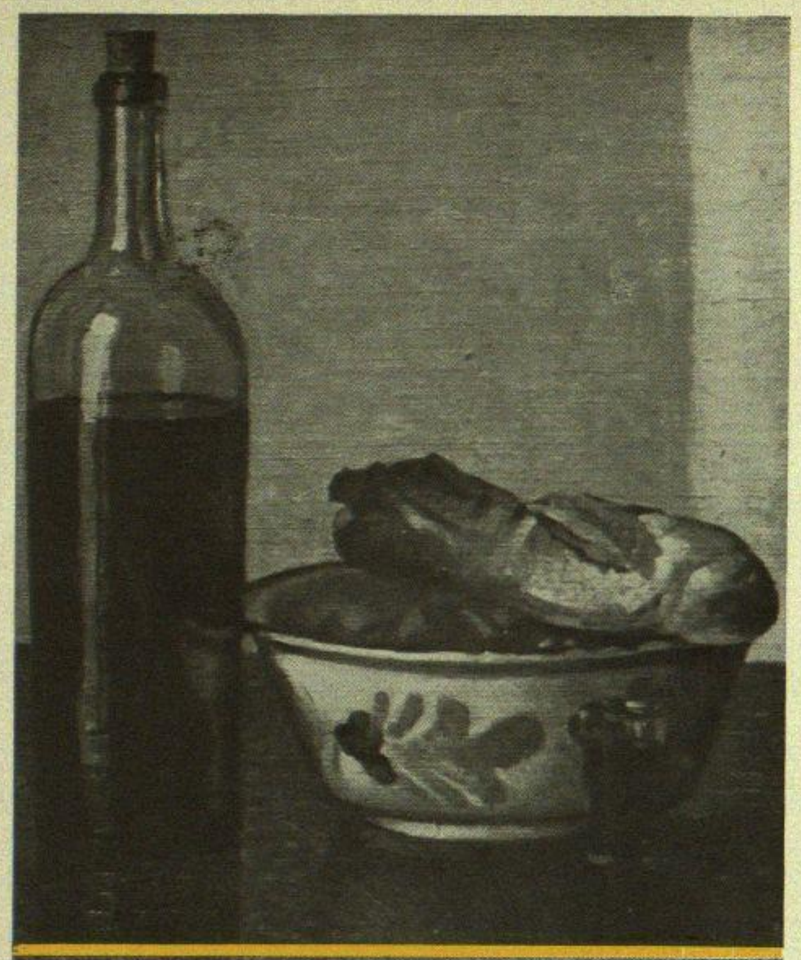

«Pa i vi». 1911
Col·lecció
Francesc Pujols

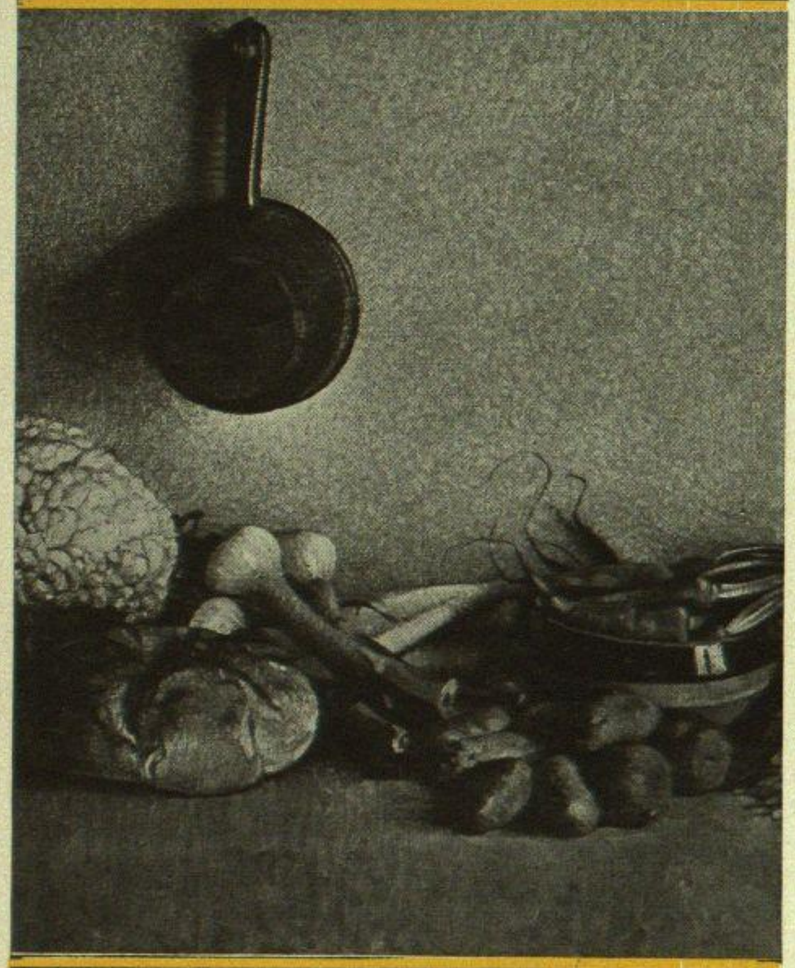

«El rebost». 1911
Museu de Barcelona

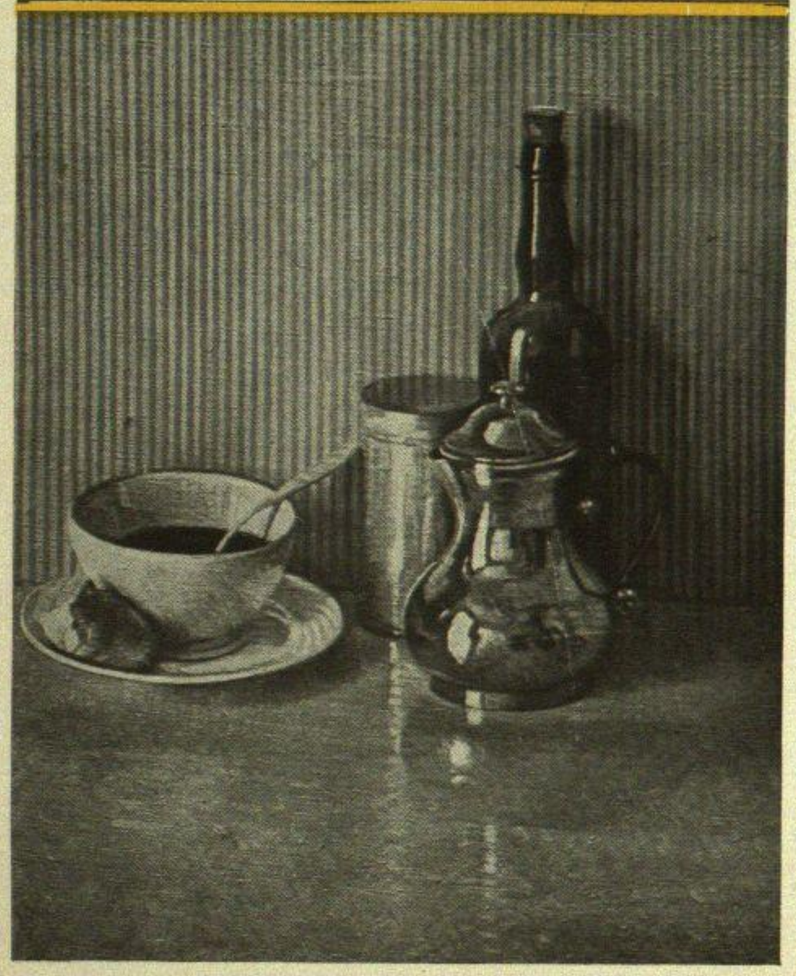

«L'esmorzar». 1911
Col·lecció
Díez Canedo -Madrid

Els països que reneixen, com és ara el nostre, són un magnífic parany per als temperaments rics i polifacètics. D'una banda, amb l'abundància de terrenys incultes, semblen invitar-los a desplegar totes les activitats que duen en germen; d'altra banda, amb el recel i l'enveja que són el patrimoni inevitable dels homes que tot just surten de l'àrea provincial, es troben voltats d'una atmosfera desagradosa i fins depriment. La terra ociosa i inocupada els crida: «Au! cultiva'm!» Els seus contemporanis, desensopits per força o desvetllats amb mal humor, rondinen: «Ai! Quantes tecles toca aquest home! En quants negocis es fica!» • No sé si a Feliu Elias li ha ocorregut ben bé una aventura d'aquest gènere. A estones, m'ha semblat que sí. A estones, he temut que la varietat dels seus dons i l'accent personalíssim amb què els posava en joc ha perjudicat una mica la seva carrera. El crític d'art Joan Sacs feia nosa a la bona cotització del pintor Feliu Elias. El verí del caricaturista Apa tornava amargues les mirades que s'aturaven en l'obra de l'artista. Els uns volien que plegués un ram; els altres que en plegués un altre. Fins potser algun esperit fàcil a l'exasperació li demanava que els plegués tots • Però entre les virtuts que formen el

«Porcellana i seda». 1911

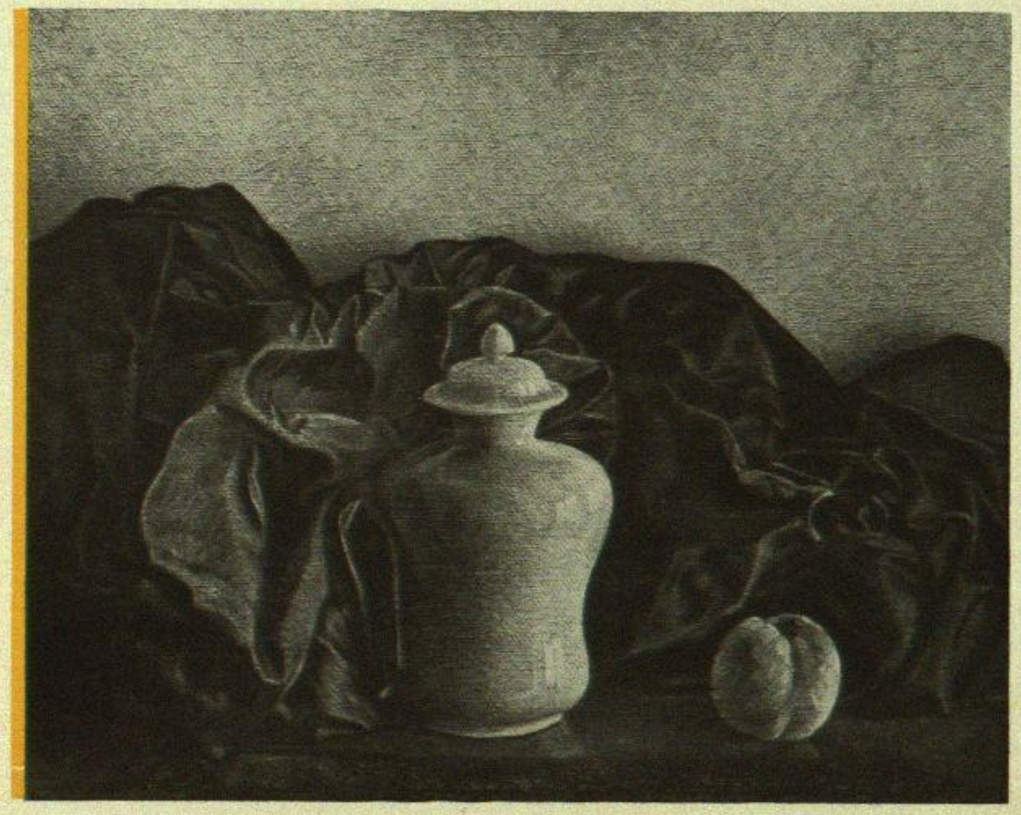

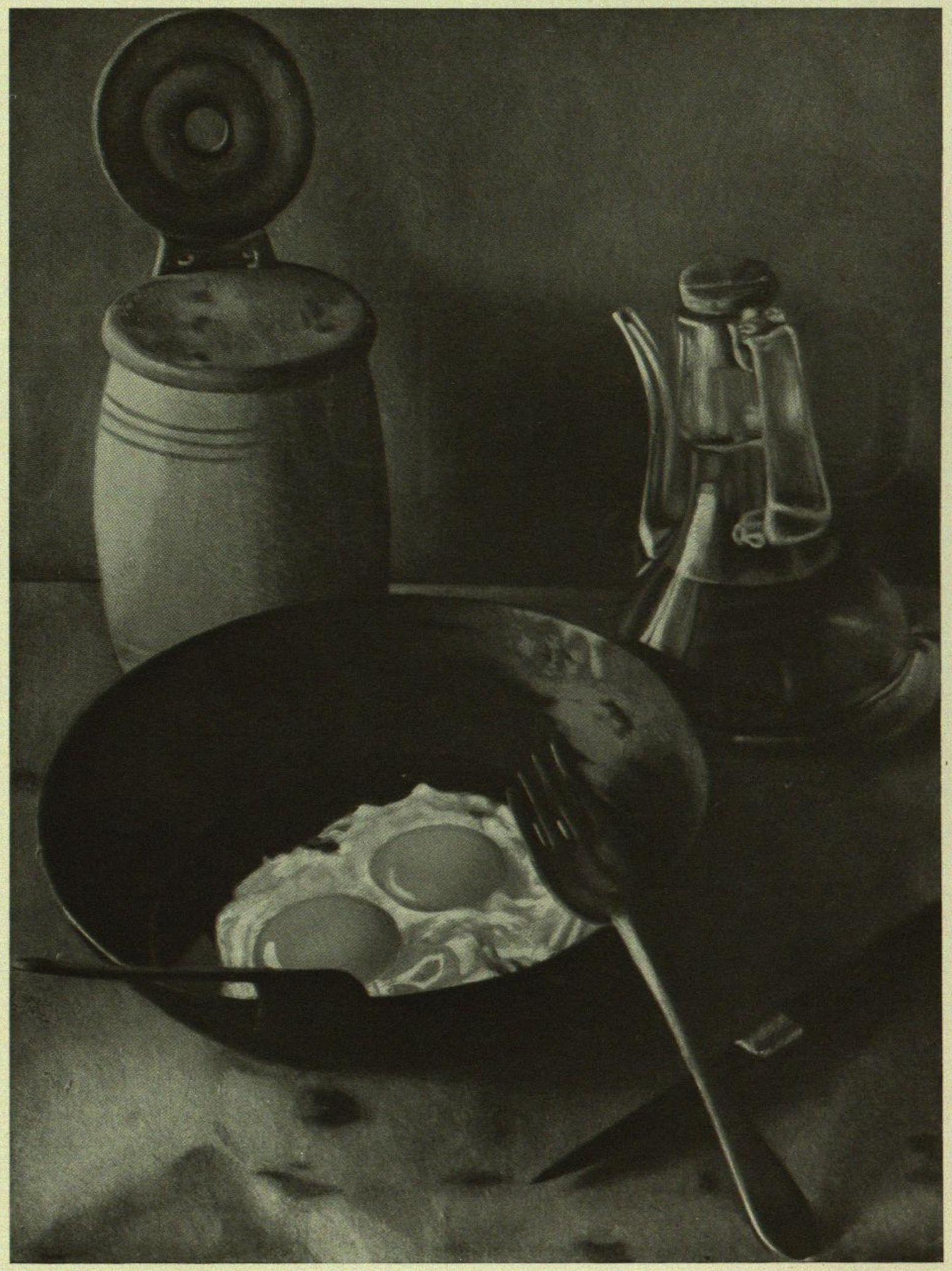

«Els ous ferrats». 1926. Museu de Barcelona

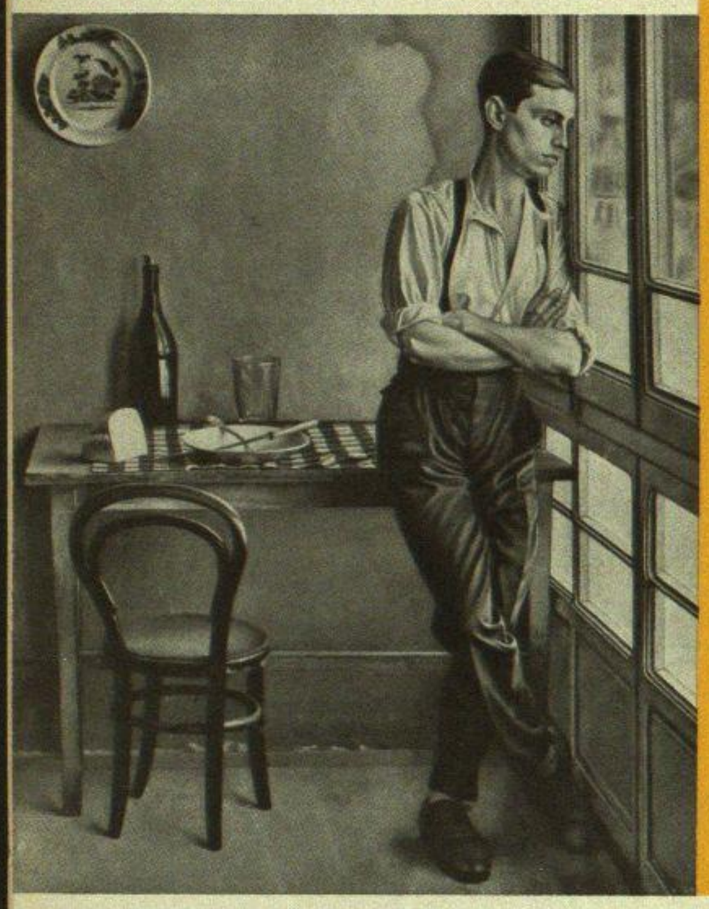

«La galeria». 1929. Museu de Barcelona

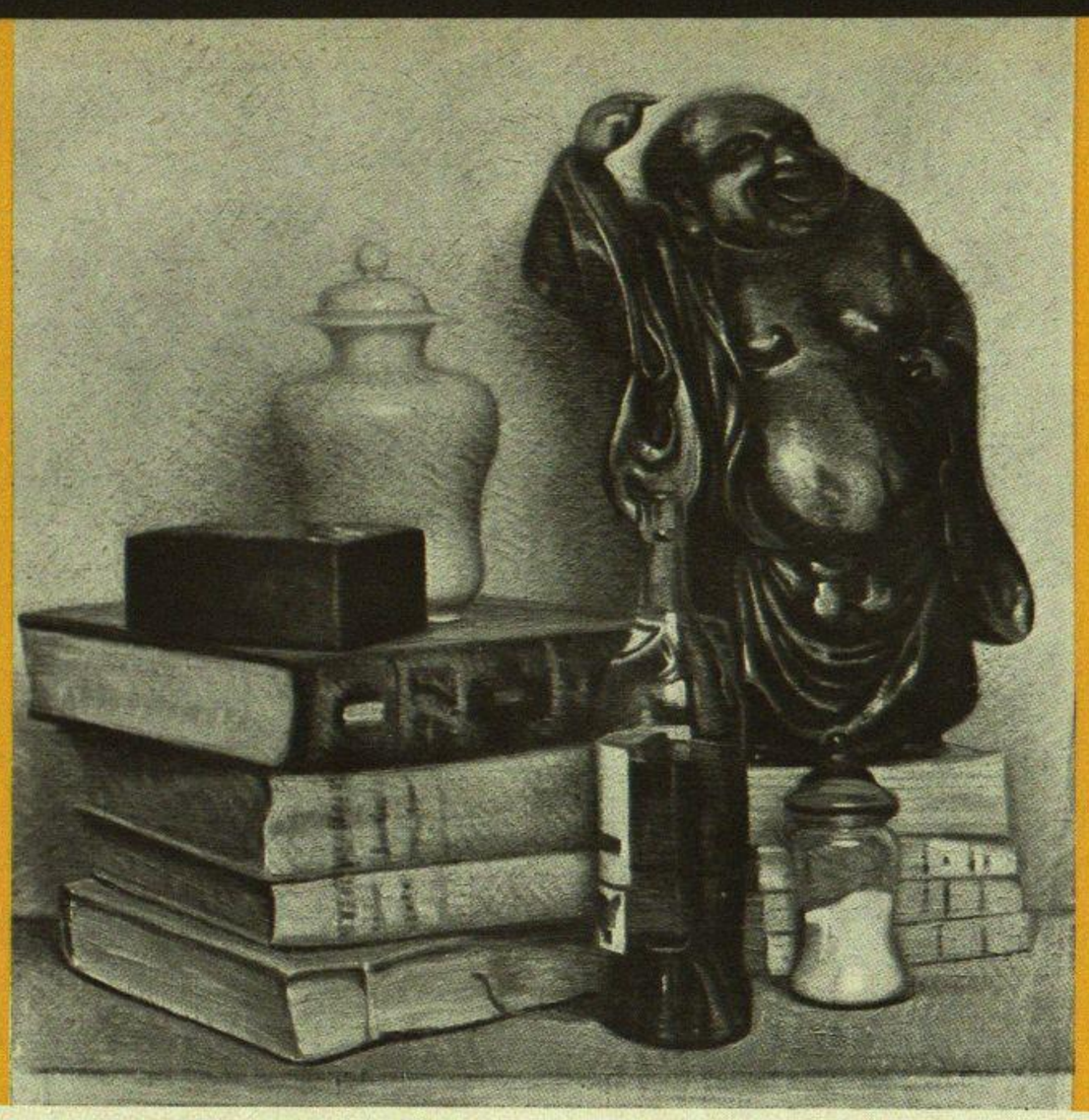

«Natura morta». 1928. Museu de Barcelona

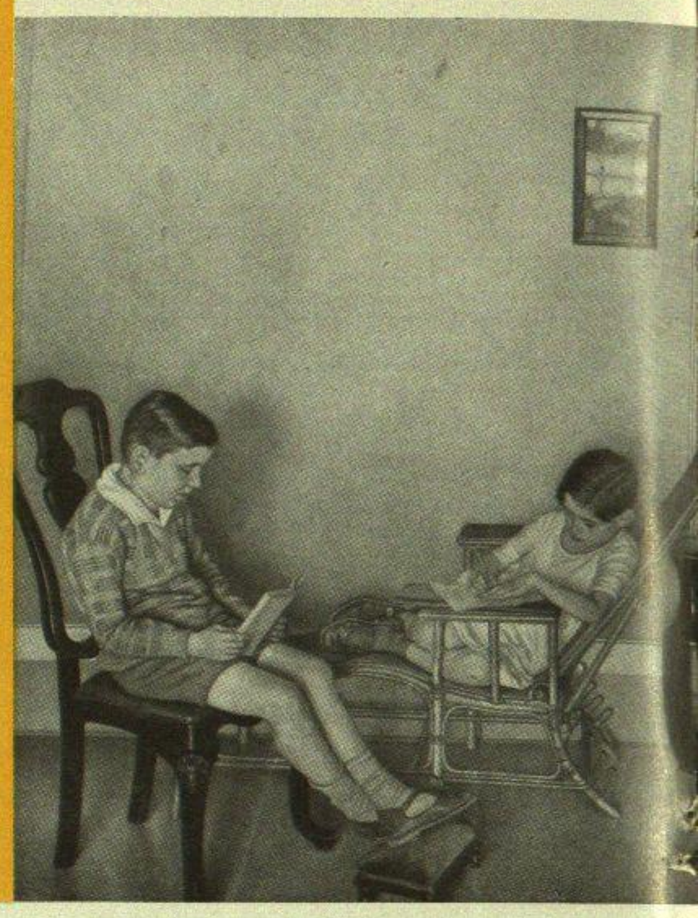

«La lliçó». Col·lecció Mestres - Barcelona

dot de Feliu Elias, no manca pas la tenacitat, duta si cal fins a l'heroisme. Ha pogut alentir o espaiar la seva tasca de crític, però no l'ha abandonada. Les seves caricatures s'arrapen a totes les anècdotes de la nostra vida política i social, com una ombra fidel i sarcàstica. I mai no ha deixat de pintar, tot i que durant una colla d'anys la seva pintura topava de ple amb els corrents del gust públic • I pintant, pintant, ha aconseguit desvetllar primer l'atenció, després l'interès, a hores d'ara l'admiració. La gent, els col·legues varen començar per adonar-se—i per proclamar en veu alta—que el pintor Elias dominava l'ofici d'una manera terrible. Més tard, aquelles natures mortes, aquelles figures que hom reconeixia pintades amb un art extrem, rigorós, cobejós, pacientíssim, varen semblar que s'animaven, que cobraven una mena de vida. Sota llur aparent gelor, el públic anava descobrint una tènue escalfor que les tornava humanes. La cortina xinesa, el llibre relligat, el gerro de ceràmica verda, el llum, la tauleta de caoba, sense cedir gens ni mica a cap fàcil intimisme, deixaven

«La farigola»
Col. Barbey - Barcelona

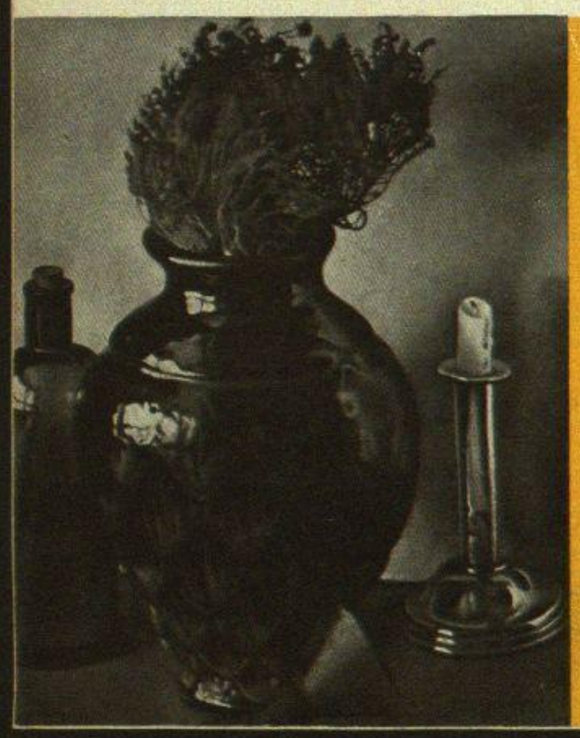

«La falguera malalta»
Col. Van den Borg - Amsterdam

«Porcellana i vidre»
Col. Ruiz Castella - Barcelona

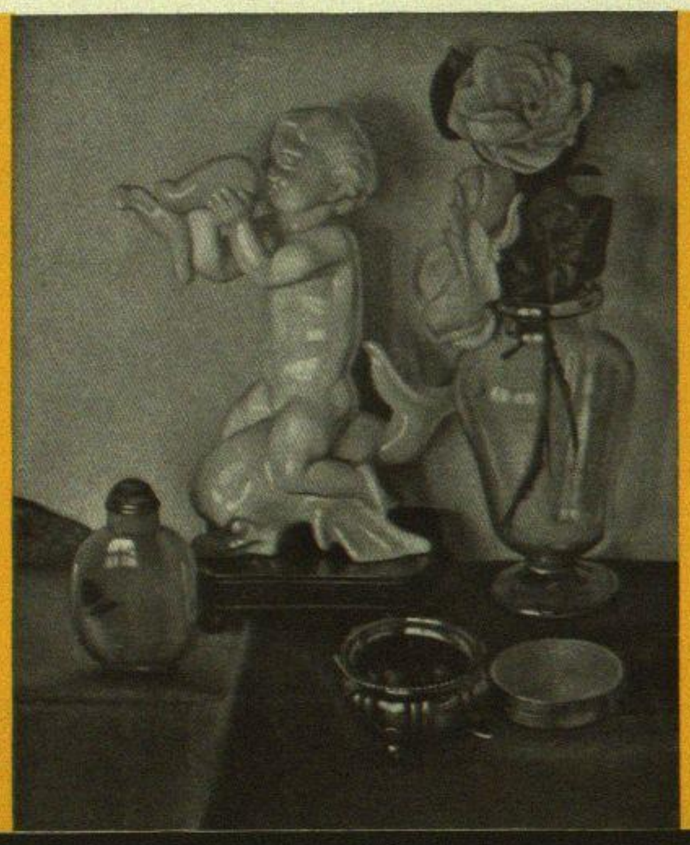

«La calaixera»
Col. part - Barcelona

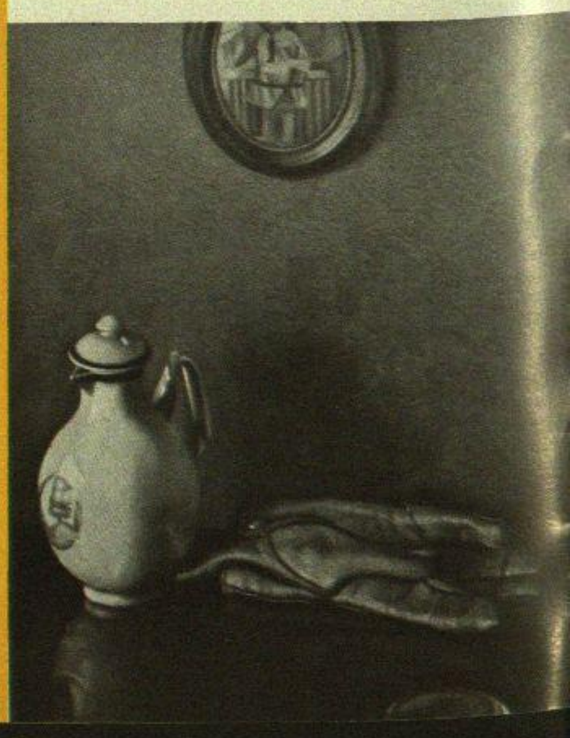

d'ésser incompatibles amb la nostra existència quotidiana; no es deixaven toquejar pels nostres dits, servaven zelosament una virginitat gairebé desafiadora, però es feien mirar i remirar amb una complaença creixent. L'atmosfera que de primer antuvi ens havia semblat enrarida o netejada per qui sap quins procediments asèptics, ara ens esdevenia no sols respirable, sinó propícia a una llibertat nova o oblidada • Faria de mal dir si aquesta mena de reconciliació amb la pintura de Feliu Elias que s'ha operat en els darrers anys i que ara tot just assoleix el seu punt dolç, és imputable a la perfecció assolida per l'artista o a la reeducació dels ulls dels espectadors. Sigui com sigui, una cosa és

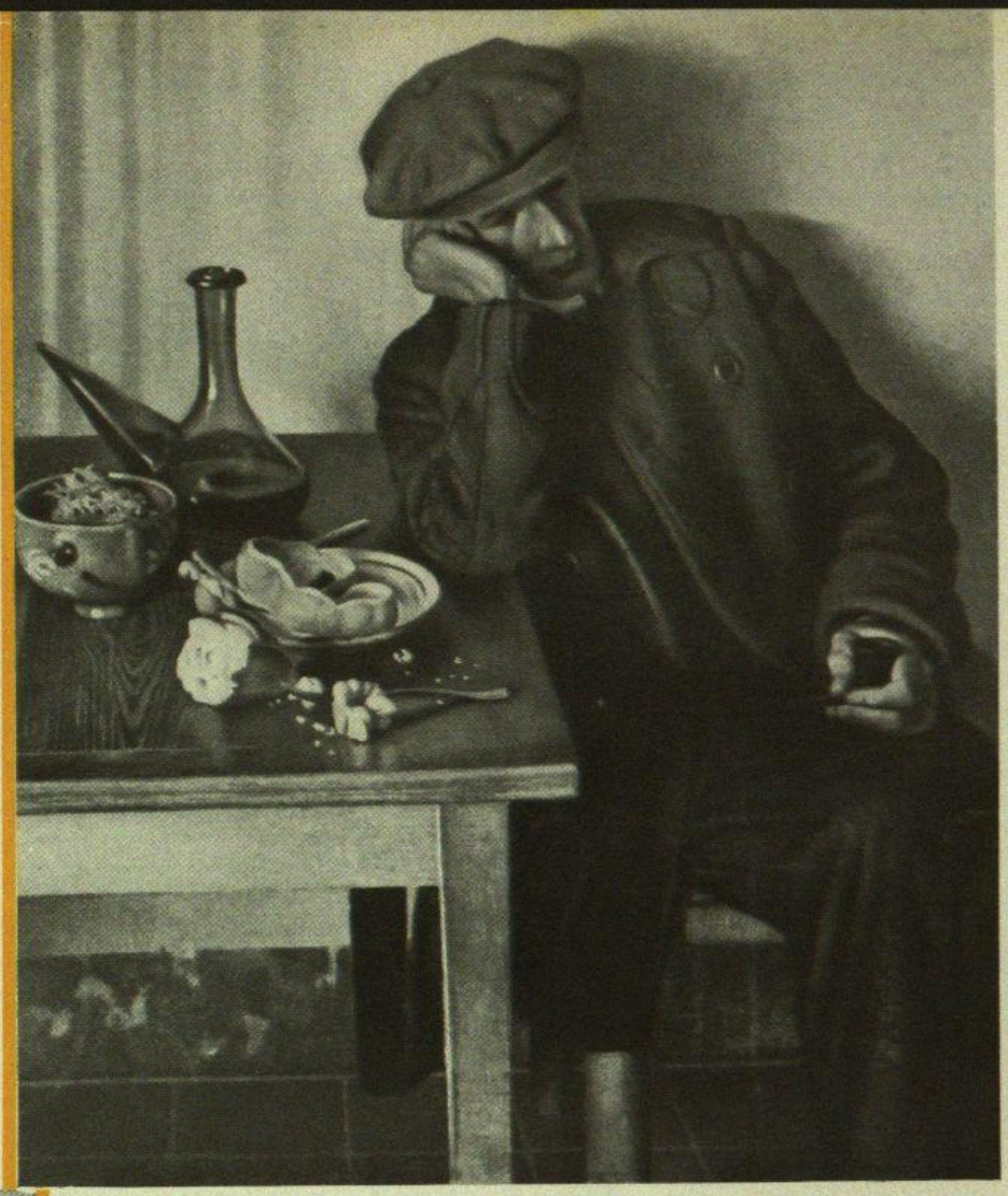

«La sesta». 1935. Col. Salvans - Terrassa

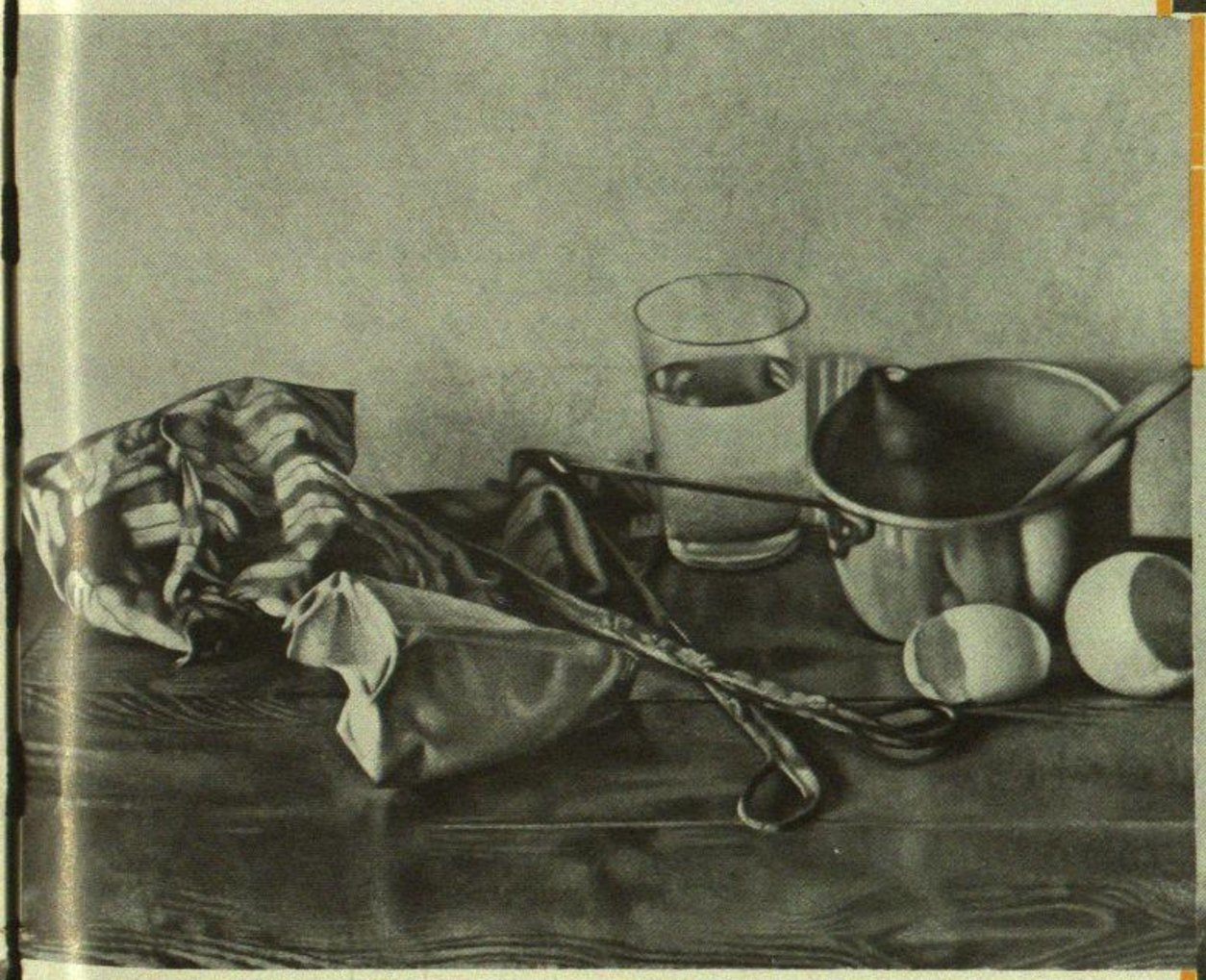

«la cuina». 1933. Museu de Barcelona

«L'Angeleta». 1935. Col. Morera - Barcelona

evident i innegable: si la pintura de Feliu Elias ha arribat a plaure no ha estat pas perquè ell hagi reculat en l'aspra via del rigor i de l'acabat, del joc net i de l'antiromanticisme. En la seva vic-

«El formatge». 1935. Prop. Maragall

«El petit violoncel·lista». 1935
Prop. Sala Parés

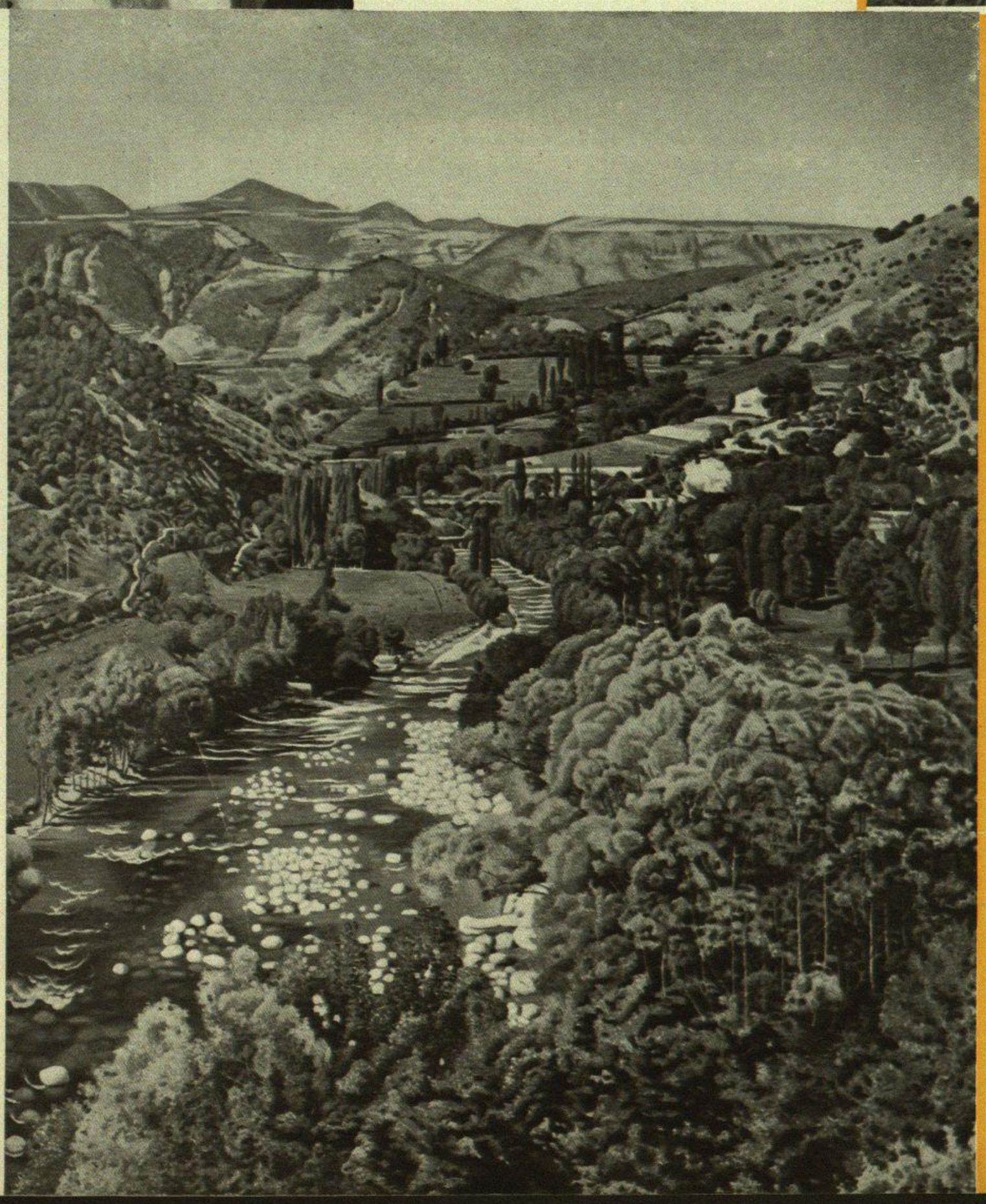

tòria no hi ha ni una ombra de claudicació. Si ell s'ha bellugat no ha estat cap enrera, sinó cap endavant.Les natures mortes, les figures i els paisatges que ha exposat darrerament són filles de la mateixa convicció que inspirà les seves primeres teles. La vida púdica i greu que comencen de revelar-nos, la calor que irradien a través de llurs aparences aïllants, el difícil lirisme que en neix sense que hom sàpiga d'on, com a despit de totes les precaucions adoptades pel pintor, són

«El Segre a Banys de Sant Vicenç»
1935. Prop. Maragall

«El capell nou». 1935.
Prop. Moragall - Barcelona

«Les pipes». 1935
Col. J. Barbey - Barcelona

Fotos Serra

l'última conseqüència d'un sistema, no pas el preu d'unes concessions • I a còpia de pintar, Feliu Elias va conferint un valor rar, envejable, únic potser en la nostra història, a Joan Sacs, puix que ens demostra d'una manera esclatant que almenys hi ha un pintor a Catalunya que és capaç de realitzar una obra bella i admirable, tot subjectant-se als principis que el crític ha defensat durant tota la seva vida amb una fidelitat sense defalliments • *CARLES SOLDEVILA*